

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 187 (XXXI) — Nr. 1024

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Joi, 19 decembrie 2019

SUMAR

<u>Nr.</u>	<u>Pagina</u>
LEGI ȘI DECRETE	
239. — Lege privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 92/2018 pentru modificarea și completarea unor acte normative în domeniul justiției	2
1.079. — Decret pentru promulgarea Legii privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 92/2018 pentru modificarea și completarea unor acte normative în domeniul justiției	2
DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE	
Decizia nr. 630 din 15 octombrie 2019 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 139 alin. (1) lit. a) și c) și ale art. 282 alin. (1) din Codul de procedură penală	3–10
HOTĂRĂRI ALE GUVERNULUI ROMÂNIEI	
960. — Hotărâre pentru aprobarea Notei de fundamentare privind necesitatea și oportunitatea efectuării cheltuielilor aferente proiectului de investiții „Achiziție navă maritimă de patrulare”	11–14
DECIZII ALE PRIM-MINISTRULUI	
536. — Decizie privind numirea domnului Puiu Nicolae Fesan în funcția de secretar de stat la Secretariatul de stat pentru recunoașterea meritelor luptătorilor împotriva regimului comunist instaurat în România în perioada 1945—1989	14
537. — Decizie privind numirea doamnei Valentina Veronica Mitran Piticu în funcția de vicepreședinte al Autorității Naționale pentru Protecția Consumatorilor	15
538. — Decizie privind aplicarea mobilității pentru domnul Mircea Popa din funcția publică de inspector guvernamental în cadrul Secretariatului General al Guvernului în funcția publică de secretar general adjunct al Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale....	15
539. — Decizie privind înlocuirea unui membru al Comisiei speciale de retrocedare.....	16

LEGI ȘI DECRETE

PARLAMENTUL ROMÂNIEI

CAMERA DEPUTAȚILOR

SENATUL

LEGE**privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 92/2018
pentru modificarea și completarea unor acte normative în domeniul justiției****Parlamentul României** adoptă prezenta lege.

Articol unic. — Se aprobă Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 92 din 15 octombrie 2018 pentru modificarea și completarea unor acte normative în domeniul justiției, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 874 din 16 octombrie 2018, cu următoarele modificări:

1. Articolul V va avea următorul cuprins:

„**Art. V.** — Prevederile art. I pct. 142 din Legea nr. 242/2018 pentru modificarea și completarea Legii nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, cu referire la art. 82 alin. (3) din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare, intră în vigoare la data de 1 ianuarie 2022.”

2. Articolul VI va avea următorul cuprins:

„**Art. VI.** — (1) Dispozițiile art. 54 alin. (2) din Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară, republicată, cu modificările și completările ulterioare, privitoare la judecarea

apelurilor în complet format din 3 judecători se aplică apelurilor formulate în procese pornite începând cu data de 1 ianuarie 2021. În procesele pornite începând cu data intrării în vigoare a prezentei ordonanțe de urgență și până la data de 31 decembrie 2020 inclusiv, apelurile se judecă în complet format din 2 judecători.

(2) În cauzele penale, dispozițiile art. 54 alin. (2) din Legea nr. 304/2004, republicată, cu modificările și completările ulterioare, privitoare la judecarea apelurilor în complet format din 3 judecători se aplică la judecarea apelurilor în cauzele care au fost înregistrate în primă instanță începând cu data de 1 ianuarie 2021. Apelurile formulate în cauzele penale înregistrate în primă instanță începând cu data intrării în vigoare a prezentei ordonanțe de urgență și până la data de 31 decembrie 2020 inclusiv se judecă în complet format din 2 judecători.”

Această lege a fost adoptată de Parlamentul României, cu respectarea prevederilor art. 75 și ale art. 76 alin. (1) din Constituția României, republicată.

p. PREȘEDINTELE CAMEREI DEPUTAȚILOR,

FLORIN IORDACHE

p. PREȘEDINTELE SENATULUI,

ROBERT-MARIUS CAZANCIUC

București, 19 decembrie 2019.

Nr. 239.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI**DECRET****pentru promulgarea Legii privind aprobarea Ordonanței
de urgență a Guvernului nr. 92/2018 pentru modificarea
și completarea unor acte normative în domeniul justiției**

În temeiul prevederilor art. 77 alin. (1) și ale art. 100 alin. (1) din Constituția României, republicată,

Președintele României d e c r e t e a z ă :

Articol unic. — Se promulgă Legea privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 92/2018 pentru modificarea și completarea unor acte normative în domeniul justiției și se dispune publicarea acestei legi în Monitorul Oficial al României, Partea I.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI
KLAUS-WERNER IOHANNIS

București, 19 decembrie 2019.

Nr. 1.079.

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 630

din 15 octombrie 2019

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 139 alin. (1) lit. a) și c) și ale art. 282 alin. (1) din Codul de procedură penală

Valer Dorneanu	— președinte
Cristian Deliorga	— judecător
Marian Enache	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Gheorghe Stan	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Elena-Simina Tănăsescu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Mihaela Ionescu	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Marinela Mincă.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 139 alin. (1) lit. a) și c) și ale art. 282 alin. (1) din Codul de procedură penală, excepție ridicată de Aristotel Adrian Căncescu în Dosarul nr. 5.328/62/2016/a2 al Curții de Apel Brașov — Secția penală și care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 2.126D/2017.

2. La apelul nominal lipsesc părțile, față de care procedura de citare este legal îndeplinită.

3. Cauza fiind în stare de judecată, președintele Curții acordă cuvântul reprezentantului Ministerului Public, care solicită respingerea, ca neîntemeiată, a excepției de neconstituționalitate având ca obiect dispozițiile art. 139 alin. (1) lit. a) și c) din Codul de procedură penală. În susținerea soluției solicitate reține că orice măsură de supraveghere tehnică presupune o ingerință în respectarea anumitor drepturi și libertăți fundamentale, însă, prin modalitatea în care a reglementat această măsură, legiuitorul a respectat exigențele prevăzute de art. 53 din Legea fundamentală. Reține, totodată, că textul de lege criticat stabilește condițiile ce trebuie verificate de judecătorul de drepturi și libertăți pentru a încuviința o astfel de măsură, iar persoana supusă unei astfel de măsuri are posibilitatea, ulterior, să critice atât condițiile în care au fost dispuse, cât și punerea în executare a acestor măsuri. În ceea ce privește excepția de neconstituționalitate având ca obiect dispozițiile art. 282 alin. (1) din Codul de procedură penală, apreciază că aceasta este inadmisibilă, întrucât autorul pleacă de la premisa că și în cazul nulității relative vătămarea ar trebui să fie prezumată, și nu dovedită, ceea ce ar duce la anihilarea unei diferențe de regim juridic între nulitatea relativă și nulitatea absolută. Precizează că normele procesual penale criticate au mai fost examinate din perspectiva unor critici similare cu cele formulate în prezenta cauză.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

4. Prin Încheierea din 23 iunie 2017, pronunțată în Dosarul nr. 5.328/62/2016/a2, **Curtea de Apel Brașov — Secția penală a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 139 alin. (1) lit. a) și c) și ale art. 282 alin. (1) din Codul de procedură penală.** Excepția a fost ridicată de Aristotel Adrian Căncescu în soluționarea contestației formulate împotriva Încheierii nr. 12/CP

din data de 5 mai 2017, pronunțată de judecătorul de cameră preliminară din cadrul Tribunalului Covasna în Dosarul nr. 5.328/62/2016/a2.

5. **În motivarea excepției de neconstituționalitate** în ceea ce privește dispozițiile art. 139 alin. (1) lit. a) și c) din Codul de procedură penală, autorul susține, în esență, că acestea nu conțin suficiente garanții contra unei aplicări arbitrare. Invocă — pentru a susține lipsa de previzibilitate a dispozițiilor criticate, precum și faptul că acestea nu impun în sarcina organului judiciar să demonstreze că probele ar putea fi obținute și în alt mod, că obținerea lor ar presupune dificultăți ori că există un pericol pentru siguranța persoanelor — Hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului din 10 februarie 2009, pronunțată în *Cauza Lordachi și alții împotriva Moldovei*, în condițiile în care susține că legea din Moldova este oarecum similară legislației din România în această materie. Face referire la paragrafele 44, 47 și 51 ale hotărârii precitate, pe care le apreciază ca fiind relevante, în care instanța de la Strasbourg a reținut că „natura infracțiunilor pentru care poate fi autorizată măsura interceptării convorbirilor telefonice nu este suficient de clar definită în legislația în domeniu”, că „judecătorul de instrucție joacă un rol foarte limitat”, iar numărul autorizărilor este „neobișnuit de mare”, astfel încât Curtea a considerat necesar a atenționa asupra faptului că „înregistrarea convorbirilor telefonice este o ingerință foarte serioasă în drepturile individului și numai niște motive solide bazate pe o bănuială rezonabilă că persoana este implicată într-o activitate criminală gravă pot servi ca temei de autorizare.” Din această perspectivă, afirmă că Înalta Curte de Casație și Justiție a admis în decurs de patru ani, în perioada 2011—septembrie 2016, 4522 din 4523 de cereri de supraveghere tehnică, apreciind că numărul de solicitări este enorm raportat la categoria de persoane vizate, ținând cont de competența instanței supreme în această materie, respectiv parlamentari, miniștri, o parte dintre procurori și judecători, alte persoane. De asemenea, susține că și la nivelul curților de apel au fost emise mii de mandate de supraveghere tehnică, în condițiile în care competența materială și personală a curților de apel este destul de restrânsă în această materie. Arată că afirmațiile anterioare urmează a fi dovedite prin depunerea la dosar, în ședința publică, a unor materiale solicitate de la instanțele de judecată din țară.

6. Cât privește dispozițiile art. 282 alin. (1) din Codul de procedură penală, susține, în esență, că acestea sunt constituționale numai în măsura în care existența unei vătămări a dreptului părților este prezumată în mod relativ, iar sarcina probei aparține celui care afirmă lipsa vătămării. În caz contrar, consideră că sunt încălcate atât dispozițiile art. 1 din Constituție care consacră caracterul de stat de drept al României și caracterul obligatoriu al respectării legii și dispozițiile art. 21 și art. 53 din Legea fundamentală, cât și prevederile referitoare la dreptul la un proces echitabil din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale. Arată că judecătorul de cameră preliminară de la tribunal a respins solicitările sale de înlăturare a unor mijloace de probă, pe motivul că nu a dovedit existența unei vătămări.

7. **Curtea de Apel Braşov — Secţia penală** opinează că excepţia de neconstituţionalitate este neîntemeiată. În acest sens, reţine că reglementarea cazurilor de nulitate absolută şi relativă şi a condiţiilor în care acestea pot fi invocate reprezintă atribuţia legiuitorului, destinarii normelor juridice urmând să îşi adapteze conduita procesuală în funcţie de conţinutul acestor norme. În privinţa condiţiilor de supraveghere tehnică, enumerate în art. 139 alin. (1) lit. a) şi c) din Codul de procedură penală, constată că sunt atributul puterii legislative, iar aprecierea îndeplinirii acestora, în fiecare speţă în parte, revine organului judiciar care autorizează o astfel de supraveghere, iar, ulterior, judecătorului de cameră preliminară, care verifică legalitatea administrării mijloacelor de probă, inclusiv a condiţiilor în care s-a dispus şi efectuat o astfel de supraveghere.

8. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată preşedinţilor celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului şi Avocatului Poporului, pentru a-şi exprima punctele de vedere asupra excepţiei de neconstituţionalitate invocate.

9. **Guvernul** apreciază că excepţia de neconstituţionalitate invocată este neîntemeiată. În acest sens, cât priveşte dispoziţiile art. 282 alin. (1) din Codul de procedură penală, invocă Decizia Curţii Constituţionale nr. 840 din 8 decembrie 2015, considerând că raţiunile care au fundamentat soluţia din decizia precitată sunt valabile, *mutatis mutandis*, şi în ceea ce priveşte prezenta cauză. În ceea ce priveşte dispoziţiile art. 139 alin. (1) lit. a) şi c) din Codul de procedură penală, observă că acestea conţin reglementări similare celor din art. 91¹ din Codul de procedură penală din 1968, astfel încât consideră că cele reţinute în deciziile Curţii Constituţionale nr. 1.017 din 29 noiembrie 2012 şi nr. 92 din 27 februarie 2014 sunt valabile, *mutatis mutandis*, şi în prezenta cauză.

10. **Avocatul Poporului** consideră că excepţia de neconstituţionalitate având ca obiect prevederile art. 139 alin. (1) lit. a) şi c) din Codul de procedură penală este inadmisibilă, iar dispoziţiile art. 282 alin. (1) din Codul de procedură penală sunt constituţionale. Referitor la criticile de neconstituţionalitate formulate cu privire la dispoziţiile art. 139 alin. (1) lit. a) şi c) din Codul de procedură penală, constată că acestea nu pot fi reţinute. Reţine că dispoziţiile criticate reglementează condiţiile cumulative necesar a fi îndeplinite pentru ca judecătorul de drepturi şi libertăţi să dispună supravegherea tehnică. Măsura însăşi reprezintă o ingerinţă în drepturile şi libertăţile persoanelor, acesta fiind motivul pentru care legiuitorul a instituit o serie de condiţii cumulative, prima fiind aceea de „suspiciune rezonabilă cu privire la pregătirea sau săvârşirea unei infracţiuni”, aliniindu-se cerinţelor constituţionale ale art. 53 privind restrângerea exerciţiului unor drepturi şi al unor libertăţi. Apreciază, totuşi, că motivele de neconstituţionalitate invocate rămân neclare, între dispoziţiile naţionale criticate şi considerentele hotărârii Curţii Europene a Drepturilor Omului invocate neexistând identitate. Observă că instanţa de la Strasbourg a reţinut criticile sub aspectul lipsei de previzibilitate a normelor naţionale referitoare la natura infracţiunilor pentru care poate fi autorizată măsura interceptării convorbirilor telefonice, respectiv lipsa de claritate cu privire la limitarea perioadei de aplicare a măsurilor de interceptare a convorbirilor telefonice. În consecinţă, constată că autorul excepţiei nu formulează critici explicite ori susţineri individualizate cu privire la art. 139 alin. (1) lit. a) şi c) din Codul de procedură penală, aprecierile comparative cu prevederile altui stat nefiind veritabile argumente în sensul neconstituţionalităţii dispoziţiilor din dreptul intern.

11. În ceea ce priveşte dispoziţiile art. 282 alin. (1) din Codul de procedură penală, observă că textul de lege criticat a fost supus controlului de constituţionalitate, fiind pronunţată Decizia nr. 590 din 1 octombrie 2015, prin care s-a constatat

constituţionalitatea acestuia. Norma criticată reglementează nulitatea relativă, care este o nulitate virtuală, ce derivă din principiul fundamental al legalităţii şi rezultă din încălcarea dispoziţiilor legale referitoare la desfăşurarea procesului penal, altele decât cele expres prevăzute de lege, care atrag nulitatea absolută. Analizând cele două tipuri de nulitate, instanţa de control constituţional a reţinut că regimul juridic al acestora, sub aspectul cazurilor în care pot fi invocate şi al momentului până la care pot fi invocate, reprezintă opţiunea legiuitorului, potrivit politicii sale penale. Totodată, s-a reţinut că textul criticat nu este de natură a încălca dreptul la un proces echitabil al participanţilor la procesul penal. În cadrul procesual supus regulilor mai sus analizate, participanţii la procesul penal beneficiază de garanţiile specifice dreptului fundamental prevăzut la art. 21 alin. (3) din Legea fundamentală, putându-şi apăra inclusiv drepturile şi interesele procesuale sau procedurale, în cadrul unei proceduri penale contradictorii, caracterizată prin egalitatea armelor şi prin caracterul rezonabil al termenului de soluţionare a cauzelor. Invocă, totodată, Decizia Curţii Constituţionale nr. 766 din 15 iunie 2011, în care s-a reţinut că „impunerea, prin lege, a unor exigenţe cum ar fi instituirea unor termene sau condiţii procesuale, pentru valorificarea de către titular a dreptului său subiectiv, chiar dacă constituie îngrădiri ale accesului liber la justiţie, are o solidă şi indiscutabilă justificare prin prisma finalităţii urmărite, constând în limitarea în timp a stării de incertitudine în derularea raporturilor juridice şi în restrângerea posibilităţilor de exercitare abuzivă a respectivului drept. Prin intermediul lor se asigură ordinea de drept, indispensabilă pentru valorificarea drepturilor proprii, cu respectarea atât a intereselor generale, cât şi a drepturilor şi intereselor legitime ale celorlalţi titulari, cărora statul este ţinut, în egală măsură, să le acorde ocrotire.” În final, apreciază că nu au intervenit elemente noi, de natură să determine schimbarea acestei jurisprudenţe, astfel încât considerentele şi soluţiile deciziilor mai sus menţionate îşi păstrează valabilitatea şi în prezenta cauză.

12. **Preşedinţii celor două Camere ale Parlamentului** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepţiei de neconstituţionalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, raportul întocmit de judecătorul-raportor, punctele de vedere ale Guvernului şi Avocatului Poporului, concluziile procurorului, dispoziţiile legale criticate, raportate la prevederile Constituţiei, precum şi Legea nr. 47/1992, reţine următoarele:

13. Curtea Constituţională a fost legal sesizată şi este competentă, potrivit dispoziţiilor art. 146 lit. d) din Constituţie, precum şi ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 şi 29 din Legea nr. 47/1992, să soluţioneze excepţia de neconstituţionalitate.

14. **Obiectul excepţiei de neconstituţionalitate** îl constituie dispoziţiile art. 139 alin. (1) lit. a) şi c) şi ale art. 282 alin. (1) din Codul de procedură penală, având următorul conţinut:

— Art. 139 alin. (1) lit. a) şi c) din Codul de procedură penală: „(1) *Supravegherea tehnică se dispune de judecătorul de drepturi şi libertăţi atunci când sunt îndeplinite cumulativ următoarele condiţii: a) există o suspiciune rezonabilă cu privire la pregătirea sau săvârşirea unei infracţiuni dintre cele prevăzute la alin. (2); [...]* c) *probele nu ar putea fi obţinute în alt mod sau obţinerea lor ar presupune dificultăţi deosebite ce ar prejudicia ancheta ori există un pericol pentru siguranţa persoanelor sau a unor bunuri de valoare. [...]*”;

— Art. 282 alin. (1) din Codul de procedură penală: „(1) *Încălcarea oricăror dispoziţii legale în afara celor prevăzute la art. 281 determină nulitatea actului atunci când prin nerespectarea cerinţei legale s-a adus o vătămare drepturilor părţilor ori ale subiecţilor procesuali principali, care nu poate fi înlăturată altfel decât prin desfiinţarea actului.*”

15. În susținerea neconstituționalității normelor procesual penale criticate, cât privește dispozițiile art. 139 alin. (1) lit. a) și c) din Codul de procedură penală, autorul excepției invocă încălcarea prevederilor constituționale ale art. 20 referitoare la tratatele internaționale privind drepturile omului, ale art. 26 privind viața intimă, familială și privată, ale art. 27 referitoare la inviolabilitatea domiciliului, ale art. 28 privind secretul corespondenței și ale art. 53 relative la restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți. În ceea ce privește dispozițiile art. 282 alin. (1) din Codul de procedură penală, susține că acestea sunt contrare atât prevederilor constituționale ale art. 1 privind statul român, ale art. 21 privind accesul liber la justiție și ale art. 53 referitoare la restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți, cât și dispozițiilor art. 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, referitoare la dreptul la un proces echitabil.

16. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea reține, cu privire la procedura obligatorie de accesare, utilizare și stocare a datelor obținute din interceptări ale comunicațiilor, că în jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului s-a făcut distincție între două etape ale interceptării convorbirilor telefonice, respectiv autorizarea supravegherii și efectuarea propriu-zisă a supravegherii. Distincția a fost făcută de instanța de la Strasbourg prin Hotărârea din 28 iunie 2007, pronunțată în *Cauza Association for European Integration and Human Rights și Ekimdzhiiev împotriva Bulgariei*, paragraful 84, prin care s-a reținut că, pe parcursul primei etape, cea de autorizare a supravegherii, conceptul de „securitate națională”, dincolo de înțelesul său obișnuit, trebuie să ofere garanții substanțiale împotriva supravegherii arbitrare și discriminatorii. De asemenea, instanța de la Strasbourg a constatat că trebuie să existe astfel de garanții și pe parcursul celei de-a doua etape, când supravegherea este realizată efectiv sau a fost deja încheiată.

17. În prezenta cauză, autorul excepției critică normele procesual penale ale art. 139 alin. (1) lit. a) și c), ce reglementează aspecte privind prima etapă, respectiv autorizarea supravegherii tehnice, pentru faptul că acestea nu conțin suficiente garanții contra unei aplicări arbitrare și sunt lipsite de previzibilitate. În acest sens, invocă Hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului din 10 februarie 2009, pronunțată în *Cauza Lordachi și alții împotriva Moldovei*, paragrafele 44, 47 și 51, în care instanța de la Strasbourg a reținut că „natura infracțiunilor pentru care poate fi autorizată măsura interceptării convorbirilor telefonice nu este suficient de clar definită în legislația în domeniu”, că „judecătorul de instrucție joacă un rol foarte limitat”, iar numărul autorizărilor este „neobișnuit de mare”.

18. Față de criticile autorului excepției de neconstituționalitate, Curtea reține că posibilitatea interceptării convorbirilor telefonice de către autoritățile statale este prevăzută în toate statele semnatare ale Convenției pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale. Curtea Europeană a Drepturilor Omului a admis că existența unor dispoziții legislative ce acordă competența interceptării corespondenței, trimerilor poștale și telecomunicațiilor este, în fața unei situații excepționale, necesară într-o societate democratică, în vederea asigurării securității naționale, apărării ordinii publice și prevenirii săvârșirii de infracțiuni. Instanța europeană a reținut însă că statele contractante nu dispun de latitudinea nelimitată în a supune unor măsuri de supraveghere secretă persoanele aflate sub jurisdicția lor, sub pretextul apărării democrației (Hotărârea din 6 septembrie 1978, pronunțată în *Cauza Klass și alții împotriva Germaniei*, paragrafele 48 și 49). Totodată, instanța de la Strasbourg a reținut că, oricare ar fi sistemul de interceptare și supraveghere instaurat, prin examinarea lui, Curtea Europeană trebuie să se

convingă de instituirea unor garanții adecvate și suficiente contra posibilelor abuzuri în materie. O asemenea apreciere are un caracter relativ; ea este în funcție de circumstanțele cauzei, de exemplu, de natura, întinderea și durata eventualelor măsuri, rațiunile pentru care au fost dispuse, executarea și controlul executării lor, tipul de posibilitate de plângere împotriva acestei măsuri reglementate în dreptul intern (Hotărârea din 26 martie 1987, pronunțată în *Cauza Leander împotriva Suediei*, paragraful 60).

19. Astfel, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat că interceptarea convorbirilor telefonice constituie o ingerință a unei autorități publice în dreptul la respectarea vieții private și la corespondență. O astfel de ingerință va încălca art. 8 paragraful 2 din Convenție, cu excepția cazului în care este „în conformitate cu legea”, „prevăzută de lege”, urmărește unul sau mai multe scopuri legitime conform paragrafului 2 și, în plus, este „necesară într-o societate democratică”, pentru atingerea scopului urmărit. Sintagma „în conformitate cu legea” impune, în primul rând, faptul că măsura contestată ar trebui să aibă o bază în dreptul intern. Cu toate acestea, această expresie nu se referă doar la dreptul intern, ci se referă și la calitatea legii, cerându-i să fie compatibilă cu statul de drept. Prin urmare, expresia implică faptul că trebuie să existe o măsură de protecție a dreptului intern împotriva ingerinței arbitrare a autorităților publice în dreptul la respectarea vieții private. Din această cerință rezultă necesitatea ca legea să fie accesibilă persoanei în cauză, care trebuie, de asemenea, să poată prevedea consecințele pe care aceasta le are asupra sa. Îndeosebi în situația în care o putere a executivului este exercitată în secret, riscul arbitrarului este evident. În contextul măsurilor secrete de supraveghere ori de interceptare a comunicațiilor de către o autoritate a statului, cerința previzibilității implică faptul ca legea internă să fie suficient de clară în scopul de a oferi cetățenilor o indicație adecvată cu privire la împrejurările și condițiile în care autoritatea poate lua aceste măsuri secrete. Este esențial să existe reguli clare și detaliate în această materie, în special în condițiile în care tehnologia utilizată devine din ce în ce mai sofisticată (Hotărârea din 30 iulie 1998, pronunțată în *Cauza Valenzuela Contreras împotriva Spaniei*, paragraful 46).

20. Plecând de la aceste considerente, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a dezvoltat garanțiile minime pe care legea trebuie să le prevadă pentru a fi în concordanță cu dispozițiile art. 8 din Convenție, în sensul îndeplinirii condiției de a fi previzibilă. Astfel, în scopul evitării abuzurilor, este necesară existența unor garanții minime în lege precum: definirea categoriilor de persoane ale căror convorbiri telefonice puteau fi interceptate, natura infracțiunilor pentru care putea fi dispusă măsura, o limită cu privire la durata măsurii, procedura de întocmire a proceselor-verbale de redare a convorbirilor telefonice, măsurile ce trebuie luate pentru a comunica intact și complet înregistrările realizate, în scopul controlului eventual din partea judecătorului sau al apărării, condițiile în care benzile înregistrate puteau fi șterse sau distruse dacă acuzatul nu mai era trimis în judecată (Hotărârea din 2 septembrie 2010, pronunțată în *Cauza Uzun împotriva Germaniei*, paragrafele 64 și 65).

21. Necesitatea existenței setului minim de garanții specifice a fost reținută și prin Decizia nr. 51 din 16 februarie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 190 din 14 martie 2016, paragraful 43, prin care Curtea a admis excepția de neconstituționalitate și a constatat că sintagma „ori de alte organe specializate ale statului” din cuprinsul dispozițiilor art. 142 alin. (1) din Codul de procedură penală este neconstituțională. În considerentele deciziei precitate, Curtea a examinat constituționalitatea normelor procesual penale ce reglementează a doua etapă, referitoare la punerea în

executare a mandatului de supraveghere tehnică, reținând că este justificată opțiunea legiuitorului ca mandatul de supraveghere tehnică să fie pus în executare de procuror și de organele de cercetare penală, care sunt organe judiciare, conform art. 30 din Codul de procedură penală, precum și de către lucrătorii specializați din cadrul poliției, în condițiile în care aceștia pot deține avizul de ofițeri de poliție judiciară, în condițiile art. 55 alin. (5) din Codul de procedură penală. Această opțiune nu se justifică însă în privința includerii, în cuprinsul art. 142 alin. (1) din Codul de procedură penală, a sintagmei „*alte organe specializate ale statului*”, neprecizate în cuprinsul Codului de procedură penală sau în cuprinsul altor legi speciale, astfel că instanța de control constituțional a constatat că dispozițiile criticate încalcă prevederile constituționale cuprinse în art. 1 alin. (3) referitoare la statul de drept în componenta sa privind garantarea drepturilor cetățenilor și în art. 1 alin. (5) care consacră principiul legalității (paragrafele 49 și 50).

22. În continuare, Curtea reține că sediul materiei privind autorizarea măsurilor de supraveghere tehnică îl constituie dispozițiile art. 138—141 din Codul de procedură penală. Dispozițiile art. 138 alin. (1) lit. a)—j) din Codul de procedură penală reglementează, limitativ, metodele speciale de supraveghere sau cercetare. Dintre acestea, constituie metode speciale de supraveghere tehnică cele prevăzute la lit. a)—e) ale acestui articol, respectiv: interceptarea comunicațiilor ori a oricărui tip de comunicare la distanță; accesul la un sistem informatic; supravegherea video, audio sau prin fotografiere; localizarea sau urmărirea prin mijloace tehnice; obținerea datelor privind tranzacțiile financiare ale unei persoane. Totodată, în art. 138 alin. (2), (3), (6), (7) și (9) din același act normativ se arată ce se înțelege prin „*interceptarea comunicațiilor ori a oricărui tip de comunicare*”, „*accesul la un sistem informatic*”, „*supraveghere video, audio sau prin fotografiere*”, „*localizarea sau urmărirea prin mijloace tehnice*”, respectiv „*obținerea datelor privind tranzacțiile financiare ale unei persoane*”. Art. 139 alin. (1) lit. a)—c) din Codul de procedură penală prevede că supravegherea tehnică se dispune de judecătorul de drepturi și libertăți, atunci când sunt îndeplinite cumulativ următoarele condiții: există o suspiciune rezonabilă cu privire la pregătirea sau săvârșirea unei infracțiuni dintre cele prevăzute la alin. (2) al art. 139; măsura este proporțională cu restrângerea drepturilor și libertăților fundamentale, date fiind particularitățile cauzei, importanța informațiilor ori a probelor ce urmează a fi obținute sau gravitatea infracțiunii; probele nu ar putea fi obținute în alt mod sau obținerea lor ar presupune dificultăți deosebite ce ar prejudicia ancheta ori există un pericol pentru siguranța persoanelor sau a unor bunuri de valoare.

23. Așadar, Curtea reține că, potrivit alin. (2) al art. 139 din Codul de procedură penală, infracțiunile pentru care poate fi dispusă supravegherea tehnică sunt cele contra securității naționale prevăzute de Codul penal și de legi speciale, infracțiunile de trafic de droguri, de trafic de arme, de trafic de persoane, acte de terorism, de spălare a banilor, de falsificare de monede ori alte valori, de falsificare de instrumente de plată electronică, contra patrimoniului, de șantaj, de viol, de lipsire de libertate, de evaziune fiscală, infracțiunile de corupție și alte infracțiuni asimilate infracțiunilor de corupție, infracțiunile împotriva intereselor financiare ale Uniunii Europene, infracțiunile care se săvârșesc prin sisteme informatice sau mijloace de comunicații electronice ori în alte infracțiuni pentru care legea prevede pedeapsa închisorii de 5 ani sau mai mare. În legătură cu această primă condiție, Curtea Constituțională a constatat în paragraful 19 al Deciziei nr. 486 din 27 iunie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 960 din 5 decembrie 2017, că „reglementarea, prin dispoziția de lege criticată, a infracțiunilor pentru care poate fi dispusă măsura

supravegherii tehnice reprezintă, în fapt, una dintre garanțiile minime pe care legea trebuie să le prevadă, pentru a fi în concordanță cu dispozițiile art. 8” din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale. Cât privește sintagma „*suspiciune rezonabilă*” [cu privire la pregătirea sau săvârșirea unei infracțiuni dintre cele prevăzute la art. 139 alin. (2)], Curtea a reținut, în jurisprudența sa, faptul că existența unor „suspiciuni rezonabile” că a fost comisă o infracțiune presupune date sau informații capabile să convingă un observator obiectiv și imparțial că este posibil ca o persoană să fi săvârșit o infracțiune (Hotărârea din 22 mai 2014, pronunțată în Cauza *Ilgar Mammadov împotriva Azerbaidjanului*, paragraful 88; Hotărârea din 30 august 1990, pronunțată în Cauza *Fox, Campbell și Hartley împotriva Regatului Unit*, paragraful 32). Caracterul rezonabil al suspiciunii se apreciază în funcție de circumstanțele fiecărei cauze, fiind atribuția judecătorului speței de a stabili gradul de rezonabilitate al acesteia. Curtea a precizat că nu se poate pune în discuție o simplă suspiciune sau o suspiciune bazată exclusiv pe buna-credință, ci o suspiciune rezonabilă ce presupune un test obiectiv (Hotărârea din 19 mai 2004, pronunțată în Cauza *Gusinskiy împotriva Rusiei*, paragraful 53). De asemenea, referitor la semnificația acestui termen, Curtea a reținut că, în doctrină, s-a precizat că suspiciunea rezonabilă reprezintă un temei obiectiv, rezultat din anumite fapte sau împrejurări, pentru a suspecta o persoană de săvârșirea unei fapte prevăzute de legea penală. Totodată, s-a reținut că prin suspiciune rezonabilă trebuie înțeleasă suspiciunea bazată pe motive verosimile/plauzibile (deciziile nr. 185 din 29 martie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 459 din 21 iunie 2016, paragraful 19, nr. 381 din 7 iunie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 528 din 14 iulie 2016, paragraful 21, și nr. 438 din 21 iunie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 857 din 27 octombrie 2016, paragrafele 18 și 19).

24. Legea procesual penală reglementează și o a doua condiție pentru a se dispune supravegherea tehnică, respectiv ca măsura să fie proporțională cu restrângerea drepturilor și libertăților fundamentale, date fiind particularitățile cauzei, importanța informațiilor ori a probelor ce urmează a fi obținute sau gravitatea infracțiunii. Proporționalitatea măsurii supravegherii tehnice este necesar a fi verificată de judecătorul de drepturi și libertăți raportat la unul dintre criteriile alternative enumerate, respectiv particularitățile cauzei (modalitățile concrete în care fapta urmează să fie săvârșită sau a fost săvârșită), importanța informațiilor ori a probelor ce urmează a fi obținute (administrarea unor probe care să contribuie la stabilirea adevărului și care, coroborate, conduc la stabilirea vinovăției sau a nevinovăției suspectului) sau gravitatea infracțiunii (proporționalitatea dintre procedeul probatoriu concret care se solicită judecătorului de drepturi și libertăți și tipul de gravitate a infracțiunii). Referitor la această a doua condiție ce trebuie respectată în vederea dispunerii supravegherii tehnice, Curtea a reținut în Decizia nr. 486 din 27 iunie 2017, precitată, paragraful 21, faptul că „o altă condiție ce trebuie îndeplinită este aceea ca ingerința (măsura supravegherii tehnice) să fie proporțională cu scopul urmărit. Or, acest fapt presupune că, pentru a putea fi dispusă măsura supravegherii tehnice, trebuie ca urmărirea penală să privească fapte de o anumită gravitate. În caz contrar, se poate constata lipsa de necesitate într-o societate democratică a reglementării dispunerii măsurii supravegherii tehnice în cadrul urmăririi penale a unor fapte de o gravitate redusă, care nu pot justifica necesitatea ingerinței în viața privată a unei persoane.”

25. Prin a treia condiție — ce trebuie îndeplinită cumulativ cu cele menționate anterior în vederea dispunerii măsurii supravegherii tehnice — se solicită ca probele să nu poată fi obținute în alt mod sau obținerea lor să presupună dificultăți

deosebite ce ar prejudicia ancheta ori să existe un pericol pentru siguranța persoanelor sau a unor bunuri de valoare. Această a treia condiție ce trebuie îndeplinită pentru a fi emis mandatul de supraveghere tehnică este o transpunere a celei de-a doua condiționalități din jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, respectiv „necesitatea” — ingerința să fie „necesară într-o societate democratică”, pentru atingerea scopului urmărit. Pentru a se verifica dacă metoda de supraveghere tehnică este recomandată, astfel încât să nu se producă limitări ale drepturilor fundamentale ori intruziuni în viața privată a unei persoane decât dacă este absolut necesar, legiuitorul a reglementat, în norma procesual penală, o serie de criterii, alternative, unul dintre acestea fiind acela ca „probele să nu poată fi obținute în alt mod sau obținerea lor să presupună dificultăți deosebite ce ar prejudicia ancheta”. Cu alte cuvinte, nu vor putea fi autorizate metode de supraveghere tehnică atunci când teza probatorie a fost deja demonstrată sau argumentată prin alte mijloace de probă ori în măsura în care aceste probe pot rezulta din alte mijloace de probă și prin procedee probatorii neintruzive, ca și atunci când există dificultăți în obținerea probelor, cum ar fi întârzierea în administrarea probei care ar tergiversa soluționarea cauzei, costuri ridicate raportat la obiectul cauzei penale, prejudicierea anchetei, în măsura în care proba ar fi administrată în alt mod transparent. Totodată, este posibilă solicitarea unui mandat de supraveghere tehnică dacă „*există un pericol pentru siguranța persoanelor sau a unor bunuri de valoare*”, în concret avându-se în vedere siguranța oricărei persoane ce poate fi afectată prin activitățile infracționale.

26. Având în vedere cele reținute anterior, Curtea constată că reglementarea condițiilor/criteriilor precitate constituie garanții specifice îndeplinirii cerinței de previzibilitate a normei în materia autorizării măsurilor de supraveghere tehnică, în condițiile în care instanța de la Strasbourg a reținut, în jurisprudența sa, faptul că „previzibilitatea în contextul special al măsurilor secrete de supraveghere, cum ar fi interceptarea comunicărilor, nu poate însemna faptul ca o persoană să poată să prevadă când există posibilitatea ca autoritățile să-i intercepteze comunicările sale, astfel încât ea să poată să-și adapteze comportamentul în funcție de acest lucru. [...] Legislația națională trebuie să fie suficient de clară pentru a da indicii, în mod adecvat, cetățenilor cu privire la circumstanțele și condițiile în care autoritățile publice au competența de a recurge la astfel de măsuri.” (Decizia din 29 iunie 2006, pronunțată în Cauza *Weber și Saravia împotriva Germaniei*, paragraful 77, Hotărârea din 10 februarie 2009, pronunțată în Cauza *Lordachi și alții împotriva Moldovei*, paragraful 39).

27. Totodată, Curtea observă că procedura de emitere a mandatului de supraveghere tehnică este reglementată la art. 140 din Codul de procedură penală. Conform alin. (1) al art. 140, aceasta poate fi dispusă în cursul urmăririi penale, pe o durată de cel mult 30 de zile, la cererea procurorului, de judecătorul de drepturi și libertăți de la instanța căreia i-ar reveni competența să judece cauza în primă instanță sau de la instanța corespunzătoare în grad acesteia în a cărei circumscripție se află sediul parchetului din care face parte procurorul care a formulat cererea. Aceste dispoziții se completează cu prevederile art. 141 alin. (1) din același cod, care prevăd că procurorul poate autoriza, pe o durată de maximum 48 de ore, măsurile de supraveghere tehnică atunci când există urgență, iar obținerea mandatului de supraveghere tehnică în condițiile art. 140 din Codul de procedură penală ar conduce la o întârziere substanțială a cercetărilor, la pierderea, alterarea sau distrugerea probelor ori ar pune în pericol siguranța persoanei vătămate, a martorului sau a membrilor familiilor acestora și sunt îndeplinite condițiile prevăzute la art. 139 alin. (1) și (2) din Codul de procedură penală. Cererea formulată de procuror trebuie să

cuprindă indicarea măsurilor de supraveghere tehnică ce se solicită a fi dispuse, numele sau alte date de identificare a persoanei împotriva căreia se dispune măsura, dacă sunt cunoscute, indicarea probelor ori a datelor din care rezultă suspiciunea rezonabilă cu privire la săvârșirea unei infracțiuni pentru care se poate dispune măsura, indicarea faptei și a încadrării juridice, iar, în cazul măsurii supravegherii video, audio sau prin fotografiere, dacă se solicită și încuviințarea ca organele de urmărire penală să pătrundă în spații private indicate pentru a activa sau a dezactiva mijloacele tehnice ce urmează a fi folosite pentru executarea măsurii supravegherii tehnice, motivarea caracterului proporțional și subsidiar al măsurii. Procurorul trebuie să înainteze dosarul judecătorului de drepturi și libertăți. Cererea prin care se solicită încuviințarea supravegherii tehnice se soluționează în aceeași zi, în camera de consiliu, fără citirea părților, iar participarea procurorului este obligatorie. În cazul în care apreciază că cererea este întemeiată, judecătorul de drepturi și libertăți dispune, prin încheiere, admiterea cererii procurorului și emite de îndată mandatul de supraveghere tehnică, iar, în cazul în care judecătorul de drepturi și libertăți apreciază că nu sunt îndeplinite condițiile prevăzute la art. 139 și alin. (1) al art. 140, dispune, prin încheiere, respingerea cererii de încuviințare a măsurii supravegherii tehnice.

28. Raportat la încheierea prin care judecătorul de drepturi și libertăți se pronunță asupra măsurilor de supraveghere tehnică — față de lipsa de reglementare a unui control *a posteriori* pe care persoana vizată de măsură să îl poată accesa în scopul verificării îndeplinirii condițiilor anterior menționate și, implicit, a legalității măsurii supravegherii tehnice, Curtea a pronunțat Decizia nr. 244 din 6 aprilie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 529 din 6 iulie 2017, prin care a admis excepția de neconstituționalitate și a constatat că soluția legislativă cuprinsă în dispozițiile art. 145 din Codul de procedură penală, care nu permite contestarea legalității măsurii supravegherii tehnice de către persoana vizată de aceasta, care nu are calitatea de inculpat, este neconstituțională. În acest sens, Curtea a constatat că, în materia protecției dreptului constituțional la viața privată, legiuitorul are obligația de a reglementa o cale de atac efectivă, care să permită persoanei supuse măsurii de supraveghere tehnică înlăturarea eventualelor încălcări și ale drepturilor și libertăților fundamentale și să obțină repararea apropiată a urmărilor încălcării contestate. În aceste condiții, în cadrul procesului penal, contestarea legalității măsurii supravegherii tehnice poate fi realizată atât de către inculpat — în cadrul procedurii de cameră preliminară, după trimiterea în judecată, precum și în cadrul procedurii de cameră preliminară atunci când se soluționează plângerea împotriva soluției de clasare, dacă în cauză a fost pusă în mișcare acțiunea penală, cât și de către persoanele care nu au nicio calitate în dosarul penal sau au calitatea de suspect, așadar, de „persoana vizată” de această măsură.

29. Așa încât, Curtea constată că existența unui control *a posteriori* având ca obiect analiza legalității măsurii supravegherii tehnice, inclusiv verificarea îndeplinirii condițiilor prevăzute de lege pentru luarea măsurii, constituie o altă garanție a dreptului la viața privată, care conturează și determină existența proporționalității între măsura dispusă și scopul urmărit de aceasta, precum și necesitatea acesteia într-o societate democratică.

30. În fine, pentru a răspunde tuturor criticilor autorului, Curtea reține faptul că numărul (mare al) autorizărilor în materia metodelor speciale de supraveghere este direct proporțional cu fenomenul infracțional într-o perioadă de timp determinată, fără relevanță din punct de vedere constituțional, în condițiile în care legislația internă, astfel cum s-a reținut anterior, reglementează suficiente garanții împotriva abuzului și arbitrarului, inclusiv cu

privire la gradul caracterului rezonabil al bănuielii că o persoană pregătește sau a săvârșit o infracțiune, în vederea autorizării unei astfel de măsuri.

31. Pentru considerentele reținute, excepția de neconstituționalitate având ca obiect dispozițiile art. 139 alin. (1) lit. a) și c) din Codul de procedură penală urmează a fi respinsă ca neîntemeiată.

32. Cât privește excepția de neconstituționalitate având ca obiect dispozițiile art. 282 alin. (1) din Codul de procedură penală, autorul excepției susține, în esență, că acestea sunt constituționale numai în măsura în care existența unei vătămări a dreptului părților este prezumată în mod relativ, iar sarcina probei aparține celui care afirmă lipsa vătămării. În concret, arată că judecătorul de cameră preliminară a respins solicitările sale de înlăturare a unor mijloace de probă, pe motivul că nu a dovedit existența unei vătămări.

33. Curtea observă că normele procesual penale criticate au mai constituit obiect al controlului de constituționalitate, fiind examinate motive de neconstituționalitate similare, excepția de neconstituționalitate fiind respinsă, ca neîntemeiată, prin Decizia nr. 462 din 5 iulie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 991 din 22 noiembrie 2018. În motivarea soluției sale, analizând cele două forme ale nulității — nulitatea relativă și nulitatea absolută — Curtea a constatat că regimul juridic al acestora, sub aspectul cazurilor în care pot fi invocate și al momentului până la care pot fi invocate, reprezintă opțiunea legiuitorului, potrivit politicii sale penale. De asemenea, Curtea, făcând referire la Decizia nr. 133 din 18 martie 2004, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 297 din 5 aprilie 2004, Decizia nr. 868 din 10 iulie 2008, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 578 din 31 iulie 2008, și Decizia nr. 1.402 din 2 noiembrie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 823 din 9 decembrie 2010, a reținut că „nulitatea reprezintă o sancțiune procedurală extremă, care intervine numai atunci când alte remedii nu sunt posibile. Cum însă nu orice încălcare a unei norme procedurale provoacă o vătămare care să nu poată fi reparată decât prin anularea actului, legiuitorul [...] a instituit regula potrivit căreia nulitatea actului făcut cu încălcarea dispozițiilor legale care reglementează desfășurarea procesului penal intervine numai atunci când s-a adus o vătămare ce nu poate fi înlăturată în alt mod. Această reglementare reflectă preocuparea legiuitorului de a salva actele procedurale care, deși inițial nu au respectat formele procedurale, își pot atinge scopul, prin completarea sau refacerea lor. Nimic nu împiedică persoana interesată ca, în ipoteza în care există o vătămare ce nu poate fi înlăturată, să invoce și să dovedească vătămarea pretinsă. [...], condiționarea anulării actului de procedură care nu îndeplinește condițiile prevăzute de lege de existența unei vătămări ce nu poate fi înlăturată în alt mod nu are semnificația unei sustrageri a acestuia de la aplicarea sancțiunilor legale sau a unei «derogări» de la obligativitatea respectării legii”.

34. Întrucât nu au intervenit elemente noi, de natură să determine schimbarea jurisprudenței în materie a Curții Constituționale, atât considerentele, cât și soluția Deciziei nr. 462 din 5 iulie 2018, precitată, își păstrează valabilitatea și în prezenta cauză.

35. Distinct de considerentele reținute anterior, Curtea observă că noul Cod de procedură penală, prin dispozițiile art. 280—282, a reformat materia nulităților, reducând numărul cazurilor de nulitate absolută și suplimentând condițiile ce trebuie îndeplinite pentru a se putea invoca nulitățile relative. Modificările aduse regimului nulităților vizează, în special, următoarele aspecte: stabilirea expresă a principiului că actele ulterioare celui declarat nul, care au o legătură directă cu acesta, sunt la rândul lor lovite de nulitate; scoaterea din categoria nulităților absolute a nerespectării dispozițiilor privind sesizarea

instanței, efectuarea anchetei sociale pentru minori, competența materială și după calitatea persoanei a instanței ierarhic superioare celei legal competente, precum și competența materială și după calitatea persoanei a organului de urmărire penală [prin Decizia nr. 302 din 4 mai 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 566 din 17 iulie 2017, Curtea a admis însă excepția de neconstituționalitate și a constatat că soluția legislativă cuprinsă în dispozițiile art. 281 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură penală, care nu reglementează în categoria nulităților absolute încălcarea dispozițiilor referitoare la competența materială și după calitatea persoanei a organului de urmărire penală, este neconstituțională]; instituirea unor nulități absolute care pot fi invocate până la un anumit termen procesual, iar nu în orice stadiu al procesului; eliminarea posibilității judecătorului/instanței de a invoca, din oficiu, nulitățile relative (cu unele excepții) și de a le lua în considerare în orice stadiu al procesului [prin Decizia nr. 554 din 19 septembrie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1.013 din 21 decembrie 2017, Curtea a admis excepția de neconstituționalitate și a constatat că soluția legislativă cuprinsă în dispozițiile art. 282 alin. (2) din Codul de procedură penală, care nu permite invocarea din oficiu a nulității relative, este neconstituțională].

36. Nulitățile se pot clasifica, în principal, după două criterii, și anume modul de exprimare în norma juridică, respectiv modul de aplicare și efectele pe care le pot produce. După modul de exprimare în norma juridică, nulitățile sunt exprese — care se aplică în cazul nerespectării unor anumite norme procesuale individualizate de legiuitor [de exemplu, în cazul încălcării normelor prevăzute de dispozițiile art. 281 alin. (1) din Codul de procedură penală] — și virtuale — care rezultă din reglementarea generală privind respectarea legii în desfășurarea procesului penal, baza legală a nulităților virtuale constituind-o prevederile art. 2 (Legalitatea procesului penal) și ale art. 282 (Nulitățile relative) din Codul de procedură penală. După modul de aplicare și efectele pe care le produc, se deosebesc nulități absolute — care intervin în cazurile prevăzute de dispozițiile art. 281 alin. (1) din Codul de procedură penală — și nulități relative — care sunt, de regulă, cele virtuale și sunt incidente în cazul încălcării oricăror alte dispoziții legale decât cele prevăzute în art. 281 alin. (1) din Codul de procedură penală (Decizia nr. 302 din 4 mai 2017, citată anterior, paragrafele 30 și 31).

37. În cazul nulităților absolute, vătămarea procesuală este prezumată *iuris et de iure*, neexistând o condiție în sensul dovedirii existenței acesteia, pe când în cazul nulităților relative — potrivit art. 282 alin. (1) din Codul de procedură penală, criticat în cauză — vătămarea produsă prin nerespectarea legii trebuie dovedită de cel care invocă această sancțiune și, chiar dovedită fiind, se va constata incidența nulității relative numai dacă vătămarea nu poate fi înlăturată decât prin anularea actului. Spre deosebire de Codul de procedură penală din 1968, care — în dispozițiile art. 197 alin. 1 — prevedea existența unei vătămări procesuale în general, iar nu strict existența unei vătămări aduse drepturilor părților, actuala reglementare restrânge sfera nulităților relative numai la acele încălcări care aduc atingere drepturilor părților ori ale subiecților procesuali principali, excluzând din această sferă încălcările care aduc atingere legalității procesului fără a atrage însă, în același timp, o vătămare a drepturilor părților ori ale subiecților procesuali principali (Decizia nr. 554 din 19 septembrie 2017, precitată, paragraful 20).

38. În aceste condiții, Curtea constată că nulitățile exprese sau „textuale” sunt acele sancțiuni procedurale expres prevăzute de lege, pe când cele implicite (virtuale) sunt „deduse” fie din scopul urmărit de o dispoziție legală, fie din formularea utilizată de legiuitor ori din spiritul legii. Semnificația nulităților

expres se reflectă în plan probatoriu, prin instituirea unei prezumții de vătămare. Beneficiază de prezumție cel ce invocă aplicarea sancțiunii nulității expres. Nulitatea relativă însă este o nulitate virtuală, ce derivă din principiul fundamental al legalității și rezultă din încălcarea dispozițiilor legale referitoare la desfășurarea procesului penal, altele decât cele expres prevăzute de lege, care atrag nulitatea absolută. Aceasta se caracterizează prin faptul că intervine atunci când prin încălcarea dispozițiilor legale s-a produs o vătămare drepturilor participanților la procesul penal (procuror, părți și subiecții procesuali principali), trebuie invocată într-o anumită etapă a procesului penal sau într-un anumit moment procesual, prevăzut de lege, se acoperă atunci când titularii dreptului de a o invoca nu își exercită acest drept în termenul de decădere prevăzut de lege, iar subiecții procesuali care pot invoca nulitatea relativă trebuie să aibă calitatea prevăzută de lege, precum și un interes procesual propriu în respectarea dispoziției legale pretins încălcate. Totodată, Curtea observă că, în baza dispozițiilor art. 282 alin. (5) din Codul de procedură penală, nulitatea relativă se acoperă atunci când persoana interesată nu a invocat-o în termenul prevăzut de lege — fiind vorba fie de o acceptare tacită, fie de neobservarea încălcării care putea atrage nulitatea relativă — sau a renunțat în mod expres la invocarea acesteia. Așadar, se face distincția între noțiunea de vătămare și cea de interes de a invoca și obține nulitatea, aceasta din urmă reprezentând o condiție generală de exercițiu a oricărei cereri în justiție. Alături de interes, vătămarea este o cerință suplimentară, pentru invocarea nulității relative.

39. Cazarile în care poate fi invocată nulitatea relativă sunt, teoretic, foarte numeroase, fiind reprezentate de toate încălcările unor dispoziții procesuale penale, altele decât cele pentru care poate fi invocată nulitatea absolută. De altfel, Curtea a reținut că nulitățile virtuale nefiind prestabilite de lege, ci derivând din principiul fundamental al legalității, sunt atașate fiecărei norme ce reglementează desfășurarea procesului penal, așa încât o examinare exhaustivă a lor ar echivala cu analiza fiecărei dispoziții a Codului de procedură penală. Dispozițiile procesuale care prezintă mai frecvent aspecte de aplicare a nulităților relative și care joacă un rol important în desfășurarea procesului penal sunt cele referitoare la: reglementarea regulilor de bază, a principiilor sau a altor cerințe care asigură organizarea și desfășurarea procesului penal (cu excepția celor aflate sub protecția nulității absolute), competența organelor judiciare (cu excepția celor aflate sub protecția nulității absolute), sesizarea organelor judiciare, forma și conținutul actelor procedurale (cu excepția celor aflate sub protecția nulității absolute), procedura de citare și de comunicare a actelor procedurale, precum și administrarea probelor (Decizia nr. 554 din 19 septembrie 2017, precitată, paragraful 28).

40. În ceea ce privește normele privind reglementarea administrării probelor, Curtea a reținut, în considerentele Deciziei nr. 554 din 19 septembrie 2017, paragraful 29, că acestea au cea mai mare importanță în desfășurarea laturii materiale a procesului penal, adică aceea care conduce nemijlocit la aplicarea legii penale. Procedurile legale de obținere a probelor au, în primul rând, scopul de a asigura acuratețea și neviciera acestora, astfel încât să se garanteze că realitatea obiectivă a faptelor este reflectată în probele respective.

41. Curtea a reținut, totodată, că actuala lege procesual penală introduce conceptul excluderii probelor obținute în mod nelegal. În acest sens, prin Decizia nr. 840 din 8 decembrie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 120 din 16 februarie 2016, instanța de control constituțional a observat că legea procesual penală delimitează conceptual trei noțiuni: probă, mijloc de probă și procedeu probatoriu. Curtea a constatat că o probă nu poate fi obținută nelegal decât dacă mijlocul de probă și/sau procedeu probatoriu prin care

este obținută este nelegal, aceasta presupunând nelegalitatea dispunerii, autorizării sau administrării probei. Or, nelegalitatea acestora este sancționată de prevederile art. 102 alin. (3) din Codul de procedură penală, prin aplicarea regimului nulității absolute sau relative. Aceasta deoarece nulitățile, așa cum sunt ele reglementate la art. 280—282 din Codul de procedură penală, privesc doar actele procedurale și procesuale, adică mijloacele de probă și procedeele probatorii, și nicicum probele în sine, care nu sunt decât elemente de fapt. Prin urmare, este firească aplicarea regimului nulităților, conform art. 102 alin. (3) din Codul de procedură penală, doar actelor prin care s-a dispus sau s-a autorizat proba și actelor prin care s-a administrat aceasta (paragraful 16). Așadar, Curtea a apreciat că art. 102 alin. (2) din Codul de procedură penală trebuie coroborat cu alin. (3) al acestui text legal, ceea ce înseamnă că probele obținute prin actele prevăzute la art. 102 alin. (3) din Codul de procedură penală nu pot fi folosite în procesul penal în condițiile în care aceste acte sunt lovite de nulitate absolută sau relativă. Cele două alineate nu reglementează instituții diferite, ci presupun întotdeauna aplicarea regimului nulităților în materia probațiunii, așa cum este acesta reglementat la art. 280—282 din Codul de procedură penală, iar rezultatul nulității actelor, respectiv a mijloacelor de probă și a procedeele probatorii, determină imposibilitatea folosirii probelor în proces (paragraful 17). În acest sens, Curtea a constatat că, din conținutul regulilor generale în materia probațiunii, se deduc trei categorii de acțiuni care pot vicia probele, și anume: încălcarea prescripțiilor procedurale de administrare a lor; obținerea probelor prin utilizarea unor metode ilegale; respectiv stabilirea conținutului probei în neconcordanță cu realitatea obiectivă pe care aceasta trebuie să o reflecte. Primele două categorii intră direct sau indirect sub incidența instituției nulității procesuale, în timp ce a treia scapă acestei sancțiuni procesuale, vicierea putând fi îndreptată, de la caz la caz, pe cale penală (de exemplu, condamnarea martorului pentru mărturie mincinoasă, urmată de revizuirea hotărârii ce s-a întemeiat pe conținutul declarației mincinoase, în condițiile în care dispozițiile procedurale de luare a declarației martorului au fost respectate întocmai), pe cale tehnică (de exemplu, refacerea raportului de expertiză ce conține calcule tehnice/contabile sau alte determinări cu caracter științific, care sunt eronate, în condițiile în care expertul a respectat toate condițiile procedurale pentru efectuarea raportului de expertiză) sau, pur și simplu, pe calea liberei aprecieri a organului judiciar (de exemplu, desființarea sentinței în apel pe motiv de pură netemeinicie nu se întemeiază pe o nulitate procesuală, ci pe autoritatea conferită de lege judecătorului de a evalua o situație și a pronunța o hotărâre potrivit propriei aprecieri).

42. De asemenea, Curtea a constatat că nulitatea actului prin care se dispune sau se autorizează o probă poate consta, spre exemplu, într-o nulitate atrasă de: nerespectarea condițiilor de formă ale actului (lipsește mențiunea privind organul judiciar care a dispus-o, lipsește semnătura organului judiciar, lipsește dispozitivul încheierii etc.); nerespectarea normelor de competență funcțională, materială, personală (autorizarea obținerii unei probe de către judecătorul de cameră preliminară în loc de cel de drepturi și libertăți; delegarea nelegală a atribuției de dispunere a administrării probelor, dispunerea administrării de către un organ judiciar necompetent după materie sau persoană). Nulitatea actului prin care se administrează proba se referă, în principiu, la sancționarea procedurală a mijloacelor de probă și a procedeele probatorii, ca acte procedurale (procesul-verbal de percheziție și percheziția ca procedeu probatoriu, raportul de expertiză și expertiza, declarația persoanei și procedura audierii, procesul-verbal de redare a convorbirii telefonice interceptate și mandatul tehnic etc.).

43. În aceste condiții, Curtea reține că excluderea probelor nu este o sancțiune de sine stătătoare, ci este un efect al constatării nulității mijlocului de probă/procedurii probatoriu prin care este transpusă în dosar. Acest efect al nulității în materia probațiunii era subînțeles în concepția Codului de procedură penală din 1968, în timp ce în noul cod este reglementat în mod explicit, prevederile care reglementează nulitățile fiind de generală aplicare, fără a fi scoase de sub incidența lor actele procesuale și procedurale realizate în materia probațiunii.

44. În consecință, pentru a se dispune excluderea unei probe — cerere formulată și de către autorul excepției din prezenta cauză — trebuie să se constate că aceasta a fost obținută în mod nelegal; pentru a se constata că proba a fost nelegal obținută, trebuie să se constate nulitatea, de principiu relativă, a mijlocului de probă/procedurii probatoriu prin intermediul căruia proba a fost obiectivată; pentru a se constata nulitatea relativă a mijlocului de probă/procedurii probatoriu, această nulitate trebuie invocată de persoana interesată, într-un anumit interval procesual; neinvocarea sau invocarea tardivă a nulității atrage menținerea ca legal a mijlocului de probă/procedurii probatoriu; menținerea ca legal a mijlocului de probă/procedurii probatoriu face imposibilă excluderea probei.

45. În ceea ce privește vătămarea ce trebuie dovedită, în doctrină s-a apreciat că, deși legea nu precizează în ce poate consta vătămarea procesuală, aceasta se poate constitui în încălcarea drepturilor pe care le au părțile în procesul penal. De asemenea, s-a arătat că se poate defini vătămarea ca atingerea adusă principiilor fundamentale ale procesului penal din care rezultă posibilitatea de a nu se realiza scopul acestuia. Prin „vătămare” se poate înțelege orice atingere adusă justiției sau intereselor legitime ale părților. Atingerea se aduce părților din proces în cazul în care li se încalcă un drept procesual ori o garanție procesuală de natură a le asigura apărarea intereselor lor legitime în cursul procesului penal. Din analiza dispozițiilor art. 282 din Codul de procedură penală și a celor reținute de doctrină, Curtea a constatat că, „în cazul nulității relative, vătămarea se referă la o încălcare a normelor ce are drept consecință o afectare a drepturilor procesuale ale persoanei îndreptățite de a o invoca.” (Decizia nr. 302 din 4 mai 2017, precizată, paragrafele 60 și 61). În speță, fiind vorba despre încălcarea normelor referitoare la competența materială și după calitatea persoanei a organului de urmărire penală, Curtea a reținut că, „teoretic, orice încălcare de către organul de urmărire penală a normelor relative la drepturile procesuale poate determina o vătămare independent de respectarea regulilor de competență ale acestuia. În consecință, demonstrarea vătămării va putea fi realizată prin relevarea consecințelor actului organului de urmărire penală, printr-o modalitate independentă, ce nu implică, întotdeauna, analiza respectării competenței

acestuia. Cu alte cuvinte, încălcarea de către organul de urmărire penală a normelor relative la drepturile procesuale poate produce o vătămare, chiar și atunci când normele de competență au fost respectate, situație în care vătămarea e mai ușor de dovedit, fiind precis determinată.” În consecință, Curtea a constatat, în Decizia nr. 302 din 4 mai 2017, precizată, că, în mod particular, doar „dovedirea unei vătămări a drepturilor unei persoane exclusiv prin nerespectarea de către organul de urmărire penală a dispozițiilor referitoare la competența după materie și după persoană se transformă într-o probă greu de realizat de către cel interesat” și, implicit, determină încălcarea dreptului fundamental la un proces echitabil, legea procesuală penală anterioară reglementând sub sancțiunea nulității absolute nerespectarea normelor de competență materială și după calitatea persoanei a organului de urmărire penală, vătămarea procesuală fiind, în această situație, prezumată *iuris et de iure*. Așa încât, Curtea a reținut că, prin eliminarea din categoria nulităților absolute a nerespectării dispozițiilor referitoare la competența materială și după calitatea persoanei a organului de urmărire penală, legiuitorul nu și-a îndeplinit obligația ce decurge din respectarea principiului legalității, ceea ce contravine art. 1 alin. (3) și (5) și art. 21 alin. (3) din Constituție, astfel încât a fost admisă excepția de neconstituționalitate și s-a constatat că soluția legislativă cuprinsă în dispozițiile art. 281 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură penală, care nu reglementează în categoria nulităților absolute încălcarea dispozițiilor referitoare la competența materială și după calitatea persoanei a organului de urmărire penală, este neconstituțională.

46. Așadar, având în vedere toate considerentele anterior menționate, Curtea constată că orice încălcare a normelor relative la drepturile procesuale, inclusiv în materia probațiunii, poate determina o vătămare a drepturilor părților ori subiecților procesuali principali, dovedirea vătămării de către aceștia, alături de impunerea, prin lege, și a altor exigențe, cum ar fi instituirea unor termene sau condiții procesuale, constituind o condiționare a accesului liber la justiție, justificată prin restrângerea posibilității de exercitare abuzivă a dreptului de a invoca nulitatea relativă, în vederea asigurării ordinii de drept, indispensabilă pentru valorificarea drepturilor proprii, cu respectarea atât a intereselor generale, cât și a drepturilor și a intereselor legitime ale celorlalți titulari, cărora statul este ținut, în egală măsură, să le acorde ocrotire. De altfel, în acord cu jurisprudența instanței de control constituțional, se reține că această condiționare a anulării actului de procedură care nu îndeplinește prescripțiile prevăzute de lege de existența unei vătămări ce nu poate fi înlăturată în alt mod nu are semnificația unei sustrageri a acestuia de la aplicarea sancțiunilor legale sau a unei derogări de la obligativitatea respectării legii.

47. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de Aristotel Adrian Căncescu în Dosarul nr. 5.328/62/2016/a2 al Curții de Apel Brașov — Secția penală și constată că dispozițiile art. 139 alin. (1) lit.a) și c) și ale art. 282 alin. (1) din Codul de procedură penală sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Curții de Apel Brașov — Secția penală și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I. Pronunțată în ședința din data de 15 octombrie 2019.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE
prof. univ. dr. **VALER DORNEANU**

Magistrat-asistent,
Mihaela Ionescu

HOTĂRĂRI ALE GUVERNULUI ROMÂNIEI

GUVERNUL ROMÂNIEI

HOTĂRÂRE

pentru aprobarea Notei de fundamentare privind necesitatea și oportunitatea efectuării cheltuielilor aferente proiectului de investiții „Achiziție navă maritimă de patrulare”

În temeiul art. 108 din Constituția României, republicată, și al art. 42 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice, cu modificările și completările ulterioare,

Guvernul României adoptă prezenta hotărâre.

Art. 1. — Se aprobă Nota de fundamentare privind necesitatea și oportunitatea efectuării cheltuielilor aferente proiectului de investiții „Achiziție navă maritimă de patrulare”, prevăzută în anexa care face parte integrantă din prezenta hotărâre.

Art. 2. — Finanțarea proiectului de investiții prevăzut la art. 1 se realizează din fonduri externe nerambursabile, în cadrul programului național aferent Fondului pentru securitate internă,

și din alocații bugetare, prin bugetul Ministerului Afacerilor Interne, în limita sumelor aprobate anual cu această destinație Inspectoratului General al Poliției de Frontieră, conform programelor de investiții publice aprobate potrivit legii.

Art. 3 — Ministerul Afacerilor Interne, prin Inspectoratul General al Poliției de Frontieră, răspunde de modul de implementare a proiectului de investiții prevăzut la art. 1, potrivit prevederilor prezentei hotărâri.

PRIM-MINISTRU
LUDOVIC ORBAN

Contrasemnează:
p. Ministrul afacerilor interne,
Bogdan Despescu,
secretar de stat
Ministrul finanțelor publice,
Vasile-Florin Cițu

București, 18 decembrie 2019.
Nr. 960.

ANEXĂ

NOTĂ DE FUNDAMENTARE privind necesitatea și oportunitatea efectuării cheltuielilor aferente proiectului de investiții „Achiziție navă maritimă de patrulare”

Poliția de Frontieră Română face parte din Ministerul Afacerilor Interne și este instituția specializată a statului care exercită atribuțiile ce îi revin cu privire la supravegherea și controlul trecerii frontierei de stat, prevenirea și combaterea migrației ilegale și a faptelor specifice criminalității transfrontaliere săvârșite în zona de competență, respectarea regimului juridic al frontierei de stat, pașapoartelor și străinilor, asigurarea intereselor statului român pe Dunărea interioară, inclusiv brațul Măcin și canalul Sulina situate în afara zonei de frontieră, în zona contiguă și în zona economică exclusivă, respectarea ordinii și liniștii publice în zona de competență, în condițiile legii.

În zona de competență pe apă, Poliția de Frontieră Română are și următoarele atribuții specifice:

— supraveghează și asigură respectarea drepturilor statului român în apele din zona de competență;

— previne și combate pirateria, acțiunile teroriste și faptele circumscrise crimei organizate în apele aflate sub jurisdicția statului român;

— execută, direct sau împreună cu autoritatea vamală, controlul navelor și ambarcațiunilor despre care se dețin date și informații că desfășoară activități ilegale în zona de competență ori sunt surprinse desfășurând asemenea activități;

— execută controlul navelor și al ambarcațiunilor împreună cu unitățile teritoriale pentru protecția mediului în caz de evacuare a apelor uzate în emisar sau în caz de producere a unei poluări accidentale;

— participă la supravegherea, controlul și asigurarea protecției și conservării fondului cinegetic și piscicol natural, prin prevenirea și combaterea vânatului și pescuitului ilegal, precum și a exploatării ilegale a altor resurse biologice și nebiologice din apele aflate în zona de competență;

— caută navele aflate în pericol în apele din zona de competență și în marea liberă și participă la salvarea echipajelor acestora în caz de necesitate, iar la solicitare desfășoară acțiuni de salvare a navelor și a încărcăturii lor, conform dreptului maritim internațional;

— execută supravegherea și participă la controlul pentru respectarea normelor privind ordinea și siguranța navigației în apele din zona de competență și în porturi, în colaborare cu organele zonale ale căpităniilor de port;

— interzice, direct sau cu participarea, la cerere, a unităților de nave ale Ministerului Apărării Naționale, accesul navelor străine în anumite zone, sectoare sau raioane ale mării teritoriale și căilor navigabile fluviale aflate sub jurisdicția statului român, prin suspendarea temporară a dreptului de trecere inofensivă, conform legii;

— asigură protecția și participă la apărarea obiectivelor de importanță deosebită aflate în apele din zona de competență, în colaborare cu unitățile de nave ale Ministerului Apărării Naționale, cu alte forțe, în conformitate cu planurile aprobate din timp.

Politicele Uniunii Europene în domeniul frontierelor externe au ca scop realizarea unui management integrat care să asigure un nivel uniform de control și supraveghere, necesar asigurării liberei circulații a persoanelor în Uniunea Europeană, ca o componentă fundamentală a spațiului de libertate, securitate și justiție. În acest scop este prevăzută stabilirea unor reguli comune referitoare la standardele și procedurile de control la frontierele externe.

Implementarea eficientă a regulilor comune necesită o coordonare sporită a cooperării între statele membre și statele asociate Schengen. Acesta este și motivul pentru care, prin Regulamentul (CE) nr. 2.007/2004 al Consiliului din 26 octombrie 2004 de instituire a Agenției Europene pentru Gestionarea Cooperării Operative la Frontierele Externe ale statelor membre ale Uniunii Europene, a fost înființată Agenția Europeană pentru Gestionarea Cooperării Operative la Frontierele Externe ale statelor membre ale Uniunii Europene — FRONTEX, scopul acesteia fiind îmbunătățirea managementului integrat al frontierelor externe.

La nivel internațional, România se bucură de aprecierea de a fi unul dintre cele mai active state contribuitoare în relația cu Frontex, agenție europeană reorganizată, în 2016, prin Regulamentul (UE) 2016/1.624 al Parlamentului European și al Consiliului din 14 septembrie 2016 privind Poliția de frontieră și Garda de coastă la nivel european și de modificare a Regulamentului (UE) 2016/399 al Parlamentului European și al Consiliului și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 863/2.007 al Parlamentului European și al Consiliului, a Regulamentului (CE) nr. 2.007/2004 al Consiliului și a Deciziei 2005/267/CE a Consiliului.

Agenția coordonează cooperarea operativă între statele membre în vederea securizării frontierelor externe ale Uniunii Europene, asistă statele membre în instruirea polițiștilor de frontieră, efectuează analize de risc, urmărește evoluția cercetărilor în domeniile de interes pentru controlul și supravegherea frontierelor externe, acordă statelor membre asistență tehnică și operativă consolidată la frontierele externe.

Implicarea României în activitățile organizate de Agenție presupune următoarele coordonate:

— participarea experților din România la operațiuni comune organizate la frontiera externă a Uniunii Europene;

— organizarea și participarea la operațiuni comune pe teritoriul României;

— acordarea de asistență operativă rapidă pentru o perioadă limitată de timp, sub forma unor echipe de intervenție rapidă la frontieră (RABIT — Rapid Border Intervention Team);

— participarea navelor Poliției de Frontieră în cadrul Rețelei de Patrulare Europene (European Patrol Network) la Marea Neagră;

— admiterea structurii de Analiză de Risc a Poliției de Frontieră Române în cadrul structurii similare europene;

— pregătirea ofițerilor de poliție de frontieră la nivelul standardelor de performanță ale Uniunii Europene;

— participarea la operațiuni comune cu echipamentele tehnice incluse în CRATE (Centralized Record of Available Technical Equipment).

La data de 10.10.2013 a fost semnat Acordul-cadru de parteneriat între Ministerul Afacerilor Interne din România și Agenția Europeană pentru Gestionarea Cooperării Operative la Frontierele Externe ale Statelor Membre ale Uniunii Europene — FRONTEX, semnat la București la 10 octombrie 2013 și la Varșovia la 18 octombrie 2013, publicat în Monitorul Oficial al

României, Partea I, nr. 729 din 27 noiembrie 2013, prin care au fost stabilite condițiile generale și cele speciale referitoare la activitățile operaționale din cadrul parteneriatului, România asumându-și participarea la operațiunile comune Frontex, cu specialiști și echipamente din cadrul structurilor specializate ale Ministerului Afacerilor Interne.

Astfel, Poliția de Frontieră Română, în calitate de principală instituție specializată a statului cu atribuții în ceea ce privește supravegherea și controlul trecerii frontierei de stat, prevenirea și combaterea migrației ilegale și a faptelor specifice criminalității transfrontaliere, a fost implicată în operațiuni comune, exerciții de intervenție rapidă și proiecte-pilot organizate sub egida Frontex, activități în cadrul cărora a detașat un număr considerabil de polițiști de frontieră și echipamente specifice, printre acestea regăsindu-se și nave maritime de patrulare, de intervenție și de supraveghere.

În anul 2016, Poliția de Frontieră Română a fost implicată în 15 operațiuni comune, un exercițiu de intervenție rapidă și două proiecte-pilot organizate sub egida Frontex, în care a detașat un număr de 426 de polițiști de frontieră. Printre echipamentele detașate în aceste misiuni comune s-au numărat și: 4 nave maritime de patrulare, 7 autospeciale cu termoviziune, 10 echipe canine, 1 microbuz, 1 autocar, 31 autospeciale de patrulare, 36 autoturisme de serviciu, un Heart Beat Detector.

În cursul anului 2017, contribuția României a fost similară celei din 2016, iar în anul 2018 Poliția de Frontieră Română a fost implicată în 11 operațiuni comune și 2 proiecte operaționale (Seconded Team Member — sTM și Mixed Crew Concept), organizate sub egida FRONTEX, cu participarea a 172 polițiști de frontieră (dintre care 54 de membri de echipaj), experți în diverse profiluri, după cum urmează:

1. *La frontiera terestră* — 3 operațiuni comune, cu 44 de specialiști P.F.R., 2 camere portabile cu termoviziune, 4 autospeciale de patrulare, 14 autoturisme închiriate, 3 echipe canine și 11 autoturisme de serviciu.

2. *La frontiera maritimă* — 5 operațiuni comune și 1 proiect coordonat de FRONTEX cu 48 de specialiști P.F.R. dintre care 2 detașați la ICC Pireu, 2 nave maritime de patrulare (CPV de tip P 157) cu 54 de membri de echipaj, 26 autoturisme de transport închiriate și 8 autospeciale de patrulare închiriate.

3. *La frontiera aeriană* — 16 experți în 3 operațiuni comune: Alexis 2018, Vega Children, Puncte Focale Aeriene 2018 (Regular Officers și Intermediate Managers), în aeroporturile: Viena, Madrid, Nisa, Vilnius, Lisabona, Burgas, Zurich, Frankfurt, Zagreb, München, Helsinki și Atena.

4. În cadrul Proiectului sTM – seconded Team Members 2018 (fost SGO) au fost selectați 4 polițiști de frontieră, dintre care și-au desfășurat activitatea 3 polițiști de frontieră români, în diverse operațiuni pe frontiere terestre și maritime.

5. Poliția de Frontieră Română a fost reprezentată de 7 specialiști în cadrul Centrului Situațional Frontex și Centrului Național de Coordonare din Roma, în calitate de experți în validarea incidentelor și monitorizarea navelor suspecte.

În anul 2019, Poliția de Frontieră Română va contribui la misiunile Frontex cu următoarele resurse:

- două nave tip CPV;
- 54 de experți în cadrul operațiunilor comune maritime;
- 41 de experți în cadrul operațiunilor comune terestre;
- autospeciale de patrulare: 9 autospeciale de patrulare 4 x 4 și 11 autoturisme de serviciu în cadrul operațiunilor terestre;
- 4 autospeciale Mitsubishi L200 (transport cuplu chinotehnic) cu câine de intervenție și patrulare;
- 1 echipament de termoviziune portabilă;
- 18 experți pentru operațiuni aeriene;
- 7 experți în cadrul Centrului Situațional Frontex.

În anul 2019, Inspectoratul General de Aviație din cadrul Ministerului Afacerilor Interne va contribui la misiunile Frontex cu două elicoptere și șase echipaje a patru membri.

Prin Adresa nr. ARES (2018) 2591772 — 18/05/2018, Comisia Europeană a notificat statele membre cu privire la lansarea apelului de proiecte, sub mecanismul Acțiunilor Specifice, pentru achiziționarea echipamentelor care vor fi puse la dispoziția Frontex (EBCGA) în cadrul Fondului pentru Securitate Internă, componenta pentru Frontiere și Vize. La acest apel, Inspectoratul General al Poliției de Frontieră a aplicat pentru o navă maritimă de patrulare (CPV) și trei șalupe de intervenție (CPB Covered Boat), nava maritimă urmând a fi pusă la dispoziția Agenției cel puțin patru luni pe an.

În dotarea Inspectoratului General al Poliției de Frontieră Române, la Marea Neagră, se află următoarele clase de nave, clasificate conform anexei nr. 4.4 la anexa nr. 4 din Ordinul ministrului internelor și reformei administrative nr. 636/2008 pentru aprobarea Normativului privind asigurarea tehnică de marină a structurilor deținătoare de nave din Ministerul Afacerilor Interne, cu modificările și completările ulterioare:

— navă multirol din subclasa Nave maritime de supraveghere (clasa 0, subclasa 2), asimilată ca fiind navă tip OPV conform clasificării Frontex;

— nave de patrulare din subclasa Nave maritime de patrulare (clasa 1, subclasa 1), asimilate ca fiind nave tip CPV conform clasificării Frontex;

— nave maritime de intervenție (clasa 2), asimilate ca fiind nave tip CPV conform clasificării Frontex;

— șalupe de patrulare, control și/sau intervenție (clasa 3), asimilate ca fiind nave tip CPB conform clasificării Frontex.

Necesitățile operaționale la nivel național sunt acoperite prin misiunile de supraveghere a frontierei de stat a României în zona de competență la Marea Neagră, misiuni care se realizează cu navele Poliției de Frontieră Române, prin Garda de Coastă.

Importanța deosebită a navelor maritime de patrulare și a șalupelor de intervenție constă în faptul că acestea asigură necesitățile operaționale ale Poliției de Frontieră Române, care trebuie să realizeze un dispozitiv de supraveghere coerent și eficient, a cărui continuitate în timp și spațiu trebuie să asigure permanent acoperirea unui spațiu maritim de cca 20.000 km² (ape maritime interioare 753 km², marea teritorială 4.487 km², zona contiguă 4.460 km² și zona economică exclusivă 10.300 km²). De asemenea, mijloacele navale menționate pot fi utilizate în operațiunile comune organizate de Frontex, în funcție de necesitățile acestora.

În contextul amplificării fenomenului migrației ilegale la frontierele externe ale U.E. și având în vedere faptul că normele de înzestrare în vigoare permit achiziționarea de mijloace navale maritime, este necesară dotarea Inspectoratului General al Poliției de Frontieră cu o navă maritimă de patrulare, care să fie utilizată pentru supravegherea zonei de competență a Poliției de Frontieră Române la Marea Neagră, precum și în cadrul operațiunilor comune Frontex.

Achiziția se încadrează în Programul Național Fondul pentru Securitate Internă, cadrul financiar 2014—2020, acțiunea specifică 2 „Echipamente Frontex”, finanțat de către Comisia Europeană. Prin această acțiune, pentru care a fost semnat Contractul de finanțare nr. 42/FSIB/28.03.2018, Inspectoratul General al Poliției de Frontieră își propune să achiziționeze două nave maritime de patrulare și cinci șalupe de intervenție necesare în operațiunile comune Frontex.

Conform art. 42 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice, cu modificările și completările ulterioare, documentațiile tehnico-economice aferente obiectivelor/proiectelor de investiții noi, documentațiile de avizare a lucrărilor de intervenții, respectiv notele de fundamentare privind necesitatea și oportunitatea efectuării cheltuielilor aferente celorlalte categorii de investiții incluse la poziția C «Alte cheltuieli de investiții» care se finanțează, potrivit legii, din fonduri publice, se aprobă de către Guvern, pentru valori mai mari de 30 milioane lei.

Potrivit contractului de finanțare nerambursabilă menționat mai sus, achiziția navelor maritime de patrulare intră sub incidența prevederilor art. 42 din Legea nr. 500/2002, cu modificările și completările ulterioare, întrucât valoarea fiecărei nave, fără TVA, este de 64.972.125 lei. Pentru achiziția primei nave a fost aprobată Hotărârea Guvernului nr. 766/2018 pentru aprobarea Notei de fundamentare privind necesitatea și oportunitatea efectuării cheltuielilor aferente proiectului de investiții „Achiziție navă maritimă de patrulare”. Totodată, precizăm faptul că achiziția celor cinci șalupe de intervenție nu intră sub incidența prevederilor art. 42 din Legea nr. 500/2002, cu modificările și completările ulterioare.

Achiziția navei maritime de patrulare este oportună pentru îndeplinirea angajamentelor asumate de Poliția de Frontieră Române cu ocazia negocierilor bilaterale anuale cu Agenția Frontex în ceea ce privește detașarea de echipamente tehnice, în speță a navelor maritime de patrulare, fără a priva structurile operative la frontierele României de astfel de mijloace tehnice pe perioade îndelungate.

Achiziția navei maritime de patrulare va contribui la eficientizarea supravegherii frontierelor, depistarea migranților, prevenirea migrației ilegale, acțiuni de căutare și salvare și reducerea traficului ilegal de bunuri și contrabandă, alinierea la standardele U.E. privind securitatea frontierelor și cooperare.

Relevanța acestei achiziții se justifică prin faptul că se circumscrie listei acțiunilor specifice din anexa II a Regulamentului (UE) nr. 515/2014 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 aprilie 2014 de instituire, în cadrul Fondului pentru securitate internă, a instrumentului de sprijin financiar pentru frontiere externe și vize și de abrogare a Deciziei nr. 574/2007/CE, respectiv: „Achiziționarea de mijloace de transport și echipamente operaționale care sunt considerate necesare de către Agenția Frontex pentru a fi detașate în cadrul operațiunilor comune și care vor fi puse la dispoziția Agenției Frontex în conformitate cu articolul 7 alineatul (5) paragraful al doilea și al treilea din Regulamentul (CE) nr. 2007/2004”¹.

Potrivit Catalogului privind clasificarea și duratele normale de funcționare a mijloacelor fixe, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 2.139/2004, cu modificările ulterioare, navele maritime au o durată normală de funcționare de 16—24 de ani. Pentru a funcționa până la durata normală prevăzută de Hotărârea Guvernului nr. 2.139/2004, cu modificările ulterioare, navele maritime sunt construite utilizând materiale și echipamente (motoare, propulsie, radionavigație) de ultimă generație și de cea mai bună calitate, astfel încât să îndeplinească cerințele de siguranță, manevrabilitate, tracțiune, viteză, fiabilitate și eficiență.

Nava maritimă ce va fi achiziționată va avea următoarele dimensiuni și dotări:

- a) dimensiuni și caracteristici principale ale navei:
- lungime totală $L_{oa\ min} \geq 38$ m;
 - lungime totală $L_{oa\ max} \leq 43$ m;
 - lățime maximă $B_{max} \geq 6$ m;
 - pescaj navă goală $d \leq 2,5$ m;

¹ Regulamentul (CE) nr. 2.007/2004 a fost abrogat prin Regulamentul (UE) 2016/1.624; art. 82 alin. (2) din Regulamentul (UE) 2016/1.624 prevede că „trimiterile la Regulamentul (CE) nr. 2.007/2004 abrogat se interpretează ca trimiteri la prezentul regulament și se citesc în conformitate cu tabelul de corespondență din anexa II”.

b) performanțe:

- viteză maximă la starea de agitație a mării gradul I Douglas: minimum 30 Nd pentru o perioadă minimă de 60 min.;
— viteză de patrulare: 6—8 Nd.

Nava va trebui să respecte normele de poluare în vigoare, materialele utilizate pentru izolații, vopsitorie etc. vor fi nontoxice și conforme cu cerințele societății de clasificare acreditate de IACS (International Association of Classification Societies).

INDICATORII TEHNICO-ECONOMICI afereți achiziției navei maritime de patrulare

Titular: Ministerul Afacerilor Interne

Beneficiar: Inspectoratul General al Poliției de Frontieră

Amplasament: Garda de Coastă, județul Constanța

Finanțarea proiectului de investiții se realizează din fonduri externe nerambursabile în cadrul Fondului pentru Securitate Internă 2014—2020 și alocații bugetare prin bugetul Ministerului Afacerilor Interne pentru Inspectoratul General al Poliției de Frontieră, în limita sumelor aprobate anual cu această destinație, conform programelor de investiții publice aprobate potrivit legii.

Indicatori tehnico-economici:

Valoarea totală a investiției (inclusiv TVA) în prețuri valabile în luna martie 2018; 1 euro = 4,6575 lei	mii lei	77.317
Eșalonarea investiției		
Anul I	mii lei	38.658
Anul II	mii lei	38.659
Capacități:		
Navă maritimă de patrulare	buc.	1
Dimensiuni și caracteristici principale ale navei:		
— lungime totală L_{oa}		38—43 m
— lățime maximă B_{max}		minimum 6 m
— pescaj navă goală		maximum 2,5 m
Durata de execuție a investiției	luni	24

DECIZII ALE PRIM-MINISTRULUI

GUVERNUL ROMÂNIEI

PRIM-MINISTRUL

DECIZIE

privind numirea domnului Puiu Nicolae Fesan în funcția de secretar de stat la Secretariatul de stat pentru recunoașterea meritelor luptătorilor împotriva regimului comunist instaurat în România în perioada 1945—1989

În temeiul art. 29 și art. 31 lit. a) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ, cu completările ulterioare, precum și al art. 5 alin. (1) din Hotărârea Guvernului nr. 563/2014 privind organizarea și funcționarea Secretariatului de stat pentru recunoașterea meritelor luptătorilor împotriva regimului comunist instaurat în România în perioada 1945—1989, republicată, cu modificările ulterioare,

prim-ministrul emite prezenta decizie.

Articol unic. — Începând cu data intrării în vigoare a prezentei decizii, domnul Puiu Nicolae Fesan se numește în funcția de secretar de stat la Secretariatul de stat pentru recunoașterea meritelor luptătorilor împotriva regimului comunist instaurat în România în perioada 1945—1989.

PRIM-MINISTRU
LUDOVIC ORBAN

Contrasemnează:
Secretarul general al Guvernului,
Antonel Tănase

București, 19 decembrie 2019.
Nr. 536.

GUVERNUL ROMÂNIEI**PRIM-MINISTRUL****DECIZIE****privind numirea doamnei Valentina Veronica Mitran Piticu
în funcția de vicepreședinte al Autorității Naționale
pentru Protecția Consumatorilor**

În temeiul art. 29 și art. 31 lit. a) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ, cu completările ulterioare, precum și al art. 5 alin. (1) din Hotărârea Guvernului nr. 700/2012 privind organizarea și funcționarea Autorității Naționale pentru Protecția Consumatorilor, cu modificările și completările ulterioare,

prim-ministrul emite prezenta decizie.

Articol unic. — Începând cu data intrării în vigoare a prezentei decizii, doamna Valentina Veronica Mitran Piticu se numește în funcția de vicepreședinte al Autorității Naționale pentru Protecția Consumatorilor.

PRIM-MINISTRU
LUDOVIC ORBAN

Contrasemnează:
Secretarul general al Guvernului,
Antonel Tănase

București, 19 decembrie 2019.
Nr. 537.

GUVERNUL ROMÂNIEI**PRIM-MINISTRUL****DECIZIE****privind aplicarea mobilității pentru domnul Mircea Popa
din funcția publică de inspector guvernamental în cadrul
Secretariatului General al Guvernului în funcția publică
de secretar general adjunct al Ministerului Agriculturii
și Dezvoltării Rurale**

Având în vedere propunerea formulată de Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale prin Adresa nr. 115.339 din 12 decembrie 2019, înregistrată la Cabinetul prim-ministrului cu nr. 5/7.864 din 12 decembrie 2019,

în temeiul art. 29, art. 394 alin. (2) lit. c), art. 397 lit. b), art. 502 alin. (1) lit. h), art. 503 alin. (1) și (2) și art. 530 alin. (3) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ, cu completările ulterioare,

prim-ministrul emite prezenta decizie.

Articol unic. — Începând cu data intrării în vigoare a prezentei decizii se aplică mobilitatea pentru domnul Mircea Popa din funcția publică de inspector guvernamental în cadrul Secretariatului General al Guvernului în funcția publică de secretar general adjunct al Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale.

PRIM-MINISTRU
LUDOVIC ORBAN

Contrasemnează:
Secretarul general al Guvernului,
Antonel Tănase

București, 19 decembrie 2019.
Nr. 538.

GUVERNUL ROMÂNIEI**PRIM-MINISTRUL****DECIZIE****privind înlocuirea unui membru al Comisiei speciale
de retrocedare**

Având în vedere propunerea formulată de Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților prin Adresa nr. 1.149/G.B. din 17 decembrie 2019, în temeiul art. 29 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ, cu completările ulterioare, și al pct. 2 din anexa nr. 2 la Hotărârea Guvernului nr. 1.164/2002 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 94/2000 privind retrocedarea unor bunuri imobile care au aparținut cultelor religioase din România, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 501/2002, precum și pentru stabilirea unor măsuri privind organizarea și funcționarea Comisiei speciale de retrocedare, cu modificările ulterioare,

prim-ministrul emite prezenta decizie.

Articol unic. — Începând cu data intrării în vigoare a prezentei decizii, domnul Marius-Mihai Vasiliu, secretar general adjunct al Ministerului Lucrărilor Publice, Dezvoltării și Administrației, se numește în calitate de membru al Comisiei speciale de retrocedare în locul doamnei Ionela Stoian.

PRIM-MINISTRU
LUDOVIC ORBAN

Contrasemnează:
Secretarul general al Guvernului,
Antonel Tănase

București, 19 decembrie 2019.
Nr. 539.

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; C.I.F. RO427282,
IBAN: RO55RNCB0082006711100001 Banca Comercială Română — S.A. — Sucursala „Unirea” București
și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 Direcția de Trezorerie și Contabilitate Publică a Municipiului București
(alocat numai persoanelor juridice bugetare)
Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, internet: www.monitoruloficial.ro
Adresa pentru publicitate: Centrul pentru relații cu publicul, București, șos. Panduri nr. 1,
bloc P33, parter, sectorul 5, tel. 021.401.00.73, fax 021.401.00.71 și 021.401.00.72
Tiparul: „Monitorul Oficial” R.A.

